

**ԿՐՕՆԱԿԱՆ****ՏՕՆ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ(')**

Այսօր Վարդապետ է: Կը փառաւորենք մեր Տիրոջ այն հրաշափառ կերպարանափոխութիւնը որ ըստ երեք համատես Աւետարաններու բացատրութեան Այլակերպութիւն կը կոչուի ե ուր ըստ Եկեղեցւոյ աւանդութեան տեղի ունեցաւ Քաբոր լեւրան վրայ:

Այդ հրաշալի գէպքին մանրամասնութիւնները կը գտնուին առաջին երեք Աւետարաններու մէջ: Չորրորդ Աւետարանի հեղինակը՝ Յովհաննէս իր ակնատեսի պարզ վկայութիւնը միայն կուտայ: Նոյնը կ'ընէ Ս. Պետրոս Առաքեալ իր Կաթողիկոսաց Բ. Քուղթին մէջ: Երրորդ ակնատեսն Վկան Ս. Յակոբոս Առաքեալ չունի տեւէ գրաւոր վկայութիւն, վասնզի անոր ձեռքերը շուտով չլթալուեցան, անոր շրթունքները շուտով ըմպեցին Տիրոջ բաժակը: Բայց այս Տաճարին մէջ զանաք բանեւած է անոր Սուրբ Գլուխը: Անոնք որ կրցած են անոր շրթունքներէն պատգամներ լսել պիտի կրնան լսել նաեւ ամենապերճախօս վկայութիւնը Քաբորական գէպքի մասին: Սեւ տեսք գիտես նորա, գիտես իրբեւ Ղլիթանի առ ի Հօրէ լի շնորհք եւ ճշմարտութեամբ, պիտի ըսէ անիկա անպատճառ ձայնակցելով եղբօրը:

Երեք Աւետարանիչները Այլակերպութեան գէպքը կը կապեն ուրիշ կարիւր գէպքի մը հետ որ անկէ չարաթ մը առաջ պատահած էր ե ուր տասներկու աշակերտները միահամուռ կերպով խոստովանած էին իրենց հաւատքն ու համոզումը իրենց Սրբազան Վարդապետին մասին: Խոստովանած էին թէ Ան է Քրիստոսն կենդանի Աստուծոյ Որդին:

Թիսուս այդ խոստովանութիւնը ընդունած էր ե գնահատած, բայց իր անուշ խօսքերուն հետ միասին լսել տուած էր զառն յայտարարութիւններ՝ յայտնած էր իր մահուան տխուր պարագաները, որոնք սոսկում պատճառած էին բոլոր լսողներուն ե տագնապ յառաջ բերած անոնց միաժերուն մէջ:

(') Քոստը Նորին Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր, Վարդապետի, առաջին խօսած:

Անկարելի էր հաշտեցնել իրենց քանի մը օրեր առաջ ըրած խոստովանութիւնը այդ յայտարարութիւններուն հետ: Անկարելի էր հաշտեցնել Մեծիան ե Անոր Առաքելութիւնը պարտութեան, ամօթի եւ մահուան հետ: Անկարելի էր ընդունիլ թէ աւանդաբարդ ու յաւիտենական Աստուծոյ Որդին, մահկանացու մարդոց ձեռքով պիտի չարարուէր, խաչուէր ու թաղուէր:

Տիրոջ համար զարմանալի էջին իր աշակերտներուն այս անկարելիութիւնները որովհետեւ գիտէր թէ անոնք մասամբ միայն ըմբռնած էին իր Մարդեղութեան Որհնութեան, անոր համար էր որ միշտ կը հրահանգէր անոնց որ վերապահն իրենց գիտեցածները մինչեւ որ ամբողջանայ իրենց վերանորոգեան շրջանը: Սակայն իր անսահման բարութեամբ զարծեալ պատեհութիւններ ստեղծեց աշակերտներուն համար որ անաղարտ պահին իրենց նոր յայտարարած հաւատքը: Այդ պատեհութիւններէն մին հոգաւ այն՝ ինչ որ, ըստ Աւետարանիչներու, այդ գէպքէն չարաթ մը վերջ պատահեցաւ բարձր լեռան մը վրայ, գիշերային աղօթքի պահուն: Յիսուսի մարդկային մարմինը, ճշմարիտ Տաճար Աստուծոյ, յանկարծ գերբնական աննկարագրելի գեղեցկութեան մէջ պարուրուած տեսնուեցաւ: Կարելի չեղաւ նմանեցնել զայն երկրի վրայ գտնուող տեւէ գեղեցկութեան, հազիւ հազ առաւօտեան արեւը իր լուսաճաճանչ շքեղութեամբ կրնար մօտենալ պարզուած տեսարանին, այդ պատճառաւ աւանտեսները Թիսուսի գէմքը արեգակի նմանեցուցին, իսկ հագուստները լոյսի: Տարակոյս չկայ թէ երեք ակնատեսն աշակերտները այս հրաշալի աստուածայաշունչութեան առջեւ մոգան իրենց վերջին յուսահատական տագնապները: Այսպէս իրենց աչքերուն առջեւ, անգամ մը եւ նոր յայտնութեամբ մը ճշմարտութեամբ տեսն ինչ որ իրենց Տէրը խօսած էր Հին Կտակարանի ե անոր մեծագոյն գէմքերու՝ Մովսէսի ե Եղիայի մասին: Այս բոլորը ե ուրիշ նման հոգեւոր տեսնումներ վերականգնանացուն ե ամրապնդեցին իրենց հաւատքը:

Թիսուսի այլակերպութեան գէպքը հանդիսաւորապէս տնօնելով եկեղեցին ոչ միայն կը հաչակէ, կը փառաւորէ Անոր աստուածայայտնութիւնը այլ ե նպատակ

ունի հաւատացեալներուդ տալու երեք աւազակերաներու փորձառութիւնը: Ձեզ կը հրաւիրէ հետեւաբար թաքոր լեռան բարձունքները և առաւել քան զգալի թաքորական լեռը դէպի երկնաքերէն և իմանալի խորանները՝ նոյն տեսնելու, լսելու և զգալու ինչոր կենսական է քրիստոնէական հաւատաքի ամրապնդման և վերականգնութեան համար: Վերանի աշուղիկ որ սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն» կ'ըսէ, Տէրը:

Ձեզմէ անոնք որ կ'ընդունին հրաւերը և կրնան սուրբ արժանաւոր բարձրանալ սուրբ լեռը, ազօքքի լեռը, իրենց հոգիին աշխարհում պիտի տեսնեն մարդացեալ Փրկիչը իր աստուածային փառքին մէջ: Անոր դէմքին մէջ ցոյացած պիտի տեսնեն Աստուծոյ լուսապայծառ սէրն ու սրբութիւնը՝ մարդկային կեանքի արեւն ու լույսը:

Անոր հետ տեսնուած ծանօթ մահկանացուներու փառաւորեալ և զգալի ներկայութեան մէջ պիտի տեսնեն հանդիմանալի անվարձան կեանքի վարդապետութեան ճշմարտութիւնը: Պիտի համոզուին թէ Քրիստոս է լուսն օրինաց և մարգարէից:

Պիտի համոզուին թէ Հին և Նոր Կտակարանները սերտ յարաբերութիւն և անբաժանելիութիւն ունին իրարու հետ: Պիտի լսեն Հայր Աստուծոյ սիրոյ ձայնը իր Որդւոյն մասին: Պիտի լսեն անոնց միասնականութեան վկայութիւնը: Գերբնիկ հոգւով պիտի համոզուին թէ իրենց կեանքի սկիզբը և վախճանը Քրիստոսն է և Ան միայն կրնայ գահացում տալ իրենց հոգեկան բոլոր պահանջներուն ու ակնկալութիւններուն: Երբ բոլոր Մովսէսներն ու Նզիրները անհետանան Ան միայն պիտի մնայ իրեն և մշտնջենական առաջնորդը կեանքի: Վստահաբար պիտի տեսնեն Աւետարանի գերազանցութիւնը և անոր շնորհաց մէջ պիտի ուզեն արժեքներ իրենց կեանքը: Այս բոլորը պիտի այլակերպեն և պայծառակերպեն իրենց կեանքը, պիտի ուզեն բարձրանալ դէպի աւելի լուսաւորը եւ իմանալի գազաթները, դէպի աւելի վսեմն ու գեղեցիկը, ճշմարտն ու սրբազանը: Եւ երբ լեռնէն վար իջնեն կեանքի արցունքի հովիտներու մէջ, փշոտ ու քարքարոտ ճանապարհներու և Գողգոթաներու վրայ քալելու իրենց հետ պիտի գտնեն զՅիսուս:

Քրիստոսի Այլակերպութեան տօնը այսպէս հոգեւոր փորձառութեան, ներշնչութեան և վայելքի առիթ մըն է: Ձեր նաւ

խահարբերուն ամենասիրելի տօներէն մին եղած է ան. զայն զարդարեցին իրենց հնազարեան Նաւասարդեան և Վարդապետի աւանդութիւններով և խորհրդաւոր սովորութիւններով:

Նոյն զգացումներով տարուած Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան նախահարբին ալ իրենց պանծալի Աթոռին սկզբնաւորութեան ամենաբնիկ առիթովը, Յակոբոս Տեառնեղբայր Արդար Առաքելոյն քահանայութեան հանդիսութեամբ զարդարեցին զայն օրուան հրաշալի խորհուրդը աւելի մօտեցնելու իրենց ապագայ սերունդներու սրտին ու մտքին: Երջանկաւետ օր մըն էր այն օրը երբ մեր Տիրով Համարածուէն վերջ Ս. Հոգւով վարձածնած և շնորհաբարուած Առաքելական դասը Աստուածամօր հետ միասին հաւաքուեցաւ այս Տաճարի տեղւոյն վրայ ուր կը գտնուէր Տեառնեղբոր ընտանիքն և Ս. Հոգւոյ առաջնորդութեամբ առաջին եկեղեցւոյ առաջնորդ և գլուխ կարգեցին Ս. Յակոբոս Տեառնեղբայրը: Այդ եկեղեցիէն էր որ անմիջապէս առաքեալները ճառագայթեցին դէպի Ս. Երկրի մերձակայ երկիրները Աւետարանի երկնային սերմերը ցանկու, լոյսը տարածելու: Այդ առաքելութեամբ մեր հայրենիքը եկան թաղէն ու Բարթողոմէոս Սրբազան Առաքելները: Անոնց քարոզութեամբ իմերձակութեան հայ կրօնաւորներ փութացին գալ Ս. Երկիր, աստուածակոխ վայրերը համբուրելու և անոնց կապելու իրենց կեանքը: Ժամանակի ընթացքին հաստատեցին վանքեր և գեղակերտ եկեղեցիներ: Հաստատեցին Եպիսկոպոսական Աթոռ Յակոբայ Տեառնեղբոր աթոռանիստ այս վայրին և մէջ Ս. Կլիստոսի Սրբարանին առընթեր, և յետոյ անոր տուին ապօրինա թանկ և իշխանութիւն և ի դէն ամէն զահուութեան պահեցին զայն ի փառս Աստուծոյ և Հայրենիքի:

Այսպէս Նուիրական է Այլակերպութեան տօնը, հոգեւոր, կրօնական, եկեղեցական և ազգային ներշնչութեամբ հաւուստ, որ կրնայ պայծառակերպել մեզ:

Բոլորիդ կը մաղթեմ այդ պայծառակերպութիւնը, Կ'ազօքեմ որ Արդարութեան Արդարակի լոյսով, ջերմութեամբ և օրհնութիւններովը արդիւնաւորութիւն և ձեր զաւակաց կեանքը և ըլլաք անոնց հետ երկնային, այժմ և յաւիտեան. ամէն: